

Obecność i transcendencja

Danuta Karsten, Natalia Taranta, Ferdinand Ulrich

Dokumentacja złożona do konkursu
na kuratorski projekt wystawy w Pawilonie Polskim
na 61. Międzynarodowej Wystawie Sztuki
w Wenecji w 2026 r. (fragment)

Godło: AB789

Koncepcja kuratorska

„Dwie rzeczy napęłniają umysł coraz to nowym i wzmagającym się podziwem i czcią, im częściej i trwalej się nad nimi zastanawiamy: niebo gwiaździste nade mną i prawo moralne we mnie.”

Immanuel Kant

Zespół kuratorski zaprosił urodzoną w 1963 w Małej Słońcy artystkę Danutę Karsten do stworzenia projektu tymczasowego dzieła, przygotowanego specjalnie na potrzeby Pawilonu Polskiego podczas Biennale w Wenecji 2026.

Temat przewodni: Obecność i transcendencja

Pawilon Polski jest wyizolowaną przestrzenią sztuki. Celem dzieła jest przekroczenie tej izolacji. Światło – jako niematerialne medium – odgrywa tu kluczową rolę. Oznacza możliwość połączenia cielesnego z kosmicznym, uczynienia granicy między tymi sferami przepuszczalną. Światło jest nie tylko medium, ale i metaforą.

Szczególne znaczenie przypisane zostaje aspektowi recepcji estetycznej: dzieło – a zarazem przestrzeń – stwarzają dla widza doświadczenie immersyjnego przebywania. Odbiorca staje się częścią pracy, uzyskując tym samym nowe, również cielesne pola doświadczenia.

Tym samym, poza wspomnianymi aspektami, to właśnie forma i estetyka odgrywają tu rolę kluczową.

Przestrzeń

Ciemne pomieszczenie wypełnione jest świecącymi cząstkami umieszczonymi pomiędzy przezroczystymi pasami folii. Pasy te zawieszone są pionowo w przestrzeni w rytmicznym układzie. Cząstki świetlne aktywowane są w interwałach za pomocą światła UV i emitują barwy turkusu, błękitu i zieleni. To bliskie ślady odległego kosmosu – wysoce obecne, a jednocześnie oddalone. Ograniczona przestrzeń wystawiennicza przekształca się w nieskończoną przestrzeń kosmiczną – pomiędzy oświeceniem a niewiedzą.

Materiał

Materiał użyty w instalacji jest skrajnie prosty. To tworzywo sztuczne pochodzące z recyklingu, które artystka już wielokrotnie wykorzystywała w swoich pracach. Dzięki transformacji artystycznej nabiera ono własnej magii. Nie chodzi tu wyłącznie o funkcjonalny recykling, lecz również o recykling duchowy. Codzienna funkcjonalność ustępuje miejsca estetycznej obecności. Materiał ten odsyła do ponadjednostkowych cykli, historii materii i zrównoważonego rozwoju.

Recepcja

Zwiedzający poruszają się wijącymi ścieżkami między pasami folii, nie dotykając ich. Bliskość instalacji i poruszenie jej elementów poprzez ciepło ciała i ruch powietrza przekształcają pasy w dynamiczną strukturę. Powstaje choreografia światła, ciszy, ruchu i unoszenia się. Ruch fizyczny widza otwiera jednocześnie na wielość spojrzeń i multiperspektywiczność tak ukształtowanej przestrzeni – wykraczającej w wyobraźni i skojarzeniach poza swoje widzialne granice.

Natura, sztuka, etyka

Inspiracją dla dzieła są obserwacje bioluminescencyjnych mikroorganizmów – tzw. dinoflagellatów, powstających wskutek ocieplenia klimatu i zmienionej cyrkulacji wód. Tam, gdzie kiedyś panowała ciemność, woda zaczyna świecić – to zjawisko zarazem uwodzicielskie i niepokojące, będące znakiem kruchej równowagi ekologicznej. Ewidentne piękno tych zjawisk jest jednocześnie wyrazem grozy. Na styku tych zjawisk estetyka oddziela się od etyki.

Wenecja

Wenecja jest miejscem kruchości, stanu zawieszenia. Jej istnieniu nieustannie zagrażają siły natury i ludzka pycha. Miasto otoczone wodą, naznaczone przez czas, przypomina żywy organizm wytracony z równowagi przez ludzką ingerencję. Ekosystem, który podtrzymuje Wenecję – cierpi z powodu tych samych procesów, które powodują bioluminescencję: zmiany klimatu, ocieplenie, utrata naturalnego rytmu.

reference code: AB789

14.07.2025

Curatorial Concept

"Two things fill the mind with ever new and increasing admiration and awe, the more often and steadily we reflect upon them: the starry heavens above me and the moral law within me."

(Immanuel Kant, 1788)

The curatorial team has invited the artist Danuta Karsten, born in 1963 in Mała Słońca, to develop a design for a temporary work specifically for the Polish Pavilion at the 2026 Venice Biennale.

Curatorial Key Theme: Presence and Transcendence

The Polish Pavilion is an island of art. The planned work is intended to transcend this insular existence. Light, as an immaterial medium, plays a central role. It represents the possibility of connecting the corporeal with the cosmic, making the boundary between the two spheres permeable. Light is not only a medium but also a metaphor.

Aesthetic reception is to play a special role: the work, and the space itself, will create an immersive spatial experience for the viewer. The visitor becomes part of the artwork, enabling new and, in particular, bodily experiences.

In this sense, alongside the conceptual aspects, the aesthetic and formal design takes on the most important part.

DESCRIPTION

Space

A dark, silent room is filled with glowing particles embedded between transparent strips of foil. These strips hang vertically in a rhythmic order throughout the space.

The luminous particles are activated by UV light in intervals and glow in shades of turquoise, blue, and green. They are near traces of a distant cosmos – intensely present and yet remote.

The confined exhibition space becomes an infinite cosmic space between enlightenment and ignorance.

Material

The material is of extreme simplicity. It consists of recycled plastic, a substance the artist has repeatedly used in her work. Through artistic transformation, it unfolds a kind of magic. Thus, this is not only a case of functional recycling but also of intellectual reuse. Everyday functionality is elevated into aesthetic appearance. It becomes a reference to supra-individual cycles, material history, and sustainability.

Reception

Visitors move along serpentine paths through the strips without touching them. The proximity to the work and the movement of the installation through body heat and air flow transform the hanging bands into a living mobile. It is a precisely and sensitively tuned choreography of light, stillness, movement, and levitation. This enables an intense, internal bodily experience. At the same time, the physical movement creates multiple perspectives and visual complexity within a space that extends far beyond itself in imagination and association – into the infinite.

Nature, Art, Ethics

The work is inspired by the observation of bioluminescent microorganisms, so-called dinoflagellates, that occur due to warming and changing water circulation. Where darkness once prevailed, the water now begins to glow – a seductive yet unsettling sign of a precarious ecological balance. The striking beauty of these phenomena is simultaneously a manifestation of profound terror. The ethical and the aesthetic diverge.

Venice

Venice itself is a place of precarity and fragility. Its existence is constantly threatened by nature and human hubris. The city is surrounded by water, marked by time. It is like a living organism that has been thrown out of balance by human intervention. The fragile ecosystem on which Venice rests – suffers from the same forces that cause dinoflagellates to begin glowing: climate change, warming, the loss of natural rhythms.